

Sygn. akt II KK 248/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Ewa Oziębła

w sprawie **M. K.**

ukaranego z art. 96 § 3 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 kpk, bez udziału stron,
na posiedzeniu w dniu 27 września 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść ukaranego
od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 30 kwietnia 2013 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 15 listopada 2012 r.

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w W. do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 listopada 2012 r., Sąd Rejonowy, uznał obwinionego M. K. za winnego tego, że w dniu 13 kwietnia 2012 r., w siedzibie Straży Miejskiej [...], wbrew ustawowemu obowiązkowi, jako właściciel pojazdu marki Smart o numerze rejestracyjnym [...], nie wskazał upoważnionej z mocy ustawy do legitymowania instytucji - Straży Miejskiej, komu powierzył przedmiotowy pojazd do kierowania lub używania w dniu 27 lutego 2012 r., około godziny 12.00, kiedy to kierujący tym pojazdem zatrzymał (zaparkował) pojazd w strefie obowiązywania znaku drogowego B-36 „zakaz zatrzymywania się”, przy ul. S. [...] – a więc uznał go winnym wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r.- Prawo o ruchu drogowym , i za to na podstawie art. 96 § 3 k.w. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 300 zł, a nadto zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 130 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych.

Wyrok ten zaskarżył apelacją w terminie ustawowym obwiniony, zarzucając Sądowi I instancji między innymi odstąpienie od przeprowadzenia istotnych w sprawie dowodów. W konkluzji wniósł o uniewinnienie od popełnienia zarzucanego mu wykroczenia (k. 84-100).

Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Okręgowy, wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2013 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego (k. 146).

Kasację od tego wyroku na korzyść ukaranego M. K. wniósł Prokurator Generalny, który na podstawie art. 111 k.p.w.s., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.s., zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 450 § 3 k.p.k. i art. 453 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu przez Sąd odwoławczy rozprawy apelacyjnej i wydaniu wyroku utrzymującego w mocy wyrok skazujący Sąd I instancji bez udziału obwinionego, w sytuacji, gdy w dniu 16 kwietnia 2013 r. złożył on w Sądzie Okręgowym pisemny wniosek o zmianę terminu rozprawy odwoławczej z powodu leczenia szpitalnego i rekonwalescencji pooperacyjnej, wyrażając wolę złożenia dodatkowych wyjaśnień. W przekonaniu autora kasacji w tej sytuacji naruszono w sposób rażący prawo ukaranego do obrony.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja była zasadna w stopniu oczywistym i podlegała uwzględnieniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zarządzeniem z dnia 20 marca 2013 r. Przewodnicząca Wydziału VI Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego wyznaczyła rozprawę apelacyjną na dzień 30 kwietnia 2013 r., polecając zawiadomić o terminie obwinionego (k. 133,134). Zawiadomienie to w dniu 27 marca 2013 r. odebrała żona M. K. (k. 141). W dniu 16 kwietnia 2013 r. do Sądu Okręgowego wpłynął wniosek obwinionego M. K. z dnia 11 kwietnia 2013 r. o zmianę terminu rozprawy apelacyjnej wyznaczonej w dniu 30 kwietnia 2013 r., z uwagi na jego pobyt w szpitalu i planowany kolejny zabieg chirurgiczny. Do przedmiotowego wniosku obwiniony załączył kserokopię zaświadczenia z dnia 13 marca 2013 r. o przyjęciu na leczenie szpitalne w Szpitalu Specjalistycznym w G. oraz kolejne z dnia 26 marca 2013 r., potwierdzające dalszy pobyt w tymże Szpitalu.

Jednocześnie w tym piśmie obwiniony złożył wniosek dowodowy o załączenie do akt sprawy kopii wyroku Sądu Rejonowego, z dnia 3 grudnia 2012 r., o sygn. III W 1.../12, na mocy którego został uniewinniony od popełnienia identycznego wykroczenia oraz zadeklarował wolę złożenia uzupełniających wyjaśnień na rozprawie apelacyjnej przed Sądem Okręgowym. Wniosek ten, zamiast do akt przedmiotowej sprawy, został omyłkowo dołączony do innej sprawy M. K. toczącej się w postępowaniu odwoławczym, również przed Sądem Okręgowym.

Z protokołu rozprawy apelacyjnej Sądu Okręgowego z dnia 30 kwietnia 2013 r. wynika, że obwiniony będąc prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, nie stawił się. Analiza tego protokołu dowodzi, iż Sąd odwoławczy procedujący w przedmiotowej sprawie, nie znał treści nadesłanego przez obwinionego wniosku o odroczenie rozprawy. Nie ulega jednak wątpliwości, że pismo to obwiniony skierował w terminie do właściwego sądu i wskazał prawidłowo sprawę, której ono dotyczyło. To w wyniku omyłki sądowej nie przedłożono go Sądowi Okręgowemu

rozpoznającemu w dniu 30 kwietnia 2013 r. apelację wniesioną przez obwinionego. Jest rzeczą oczywistą, że ta okoliczność nie powinna wpływać negatywnie na sytuację procesową obwinionego M. K.

Uniemożliwienie oskarżonemu, czy też obwinionemu, złożenia uzupełniających wyjaśnień przed sądem odwoławczym musi być postrzegane w kategoriach rażącego naruszenia przysługującego mu prawa do obrony (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2013 r., IV KK 248/12, LEX nr 1288763). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, iż niestawiennictwo należycie zawiadomionych stron, których udział w rozprawie nie jest obowiązkowy (art. 450 § 2 k.p.k.), nie tamuje toku sprawy bez względu na to, czy jest to niestawiennictwo usprawiedliwione, czy nieusprawiedliwione - art. 450 § 3 k.p.k. Jednakże o tym, czy określoną czynnością procesową można przeprowadzić, nie może decydować automatyzm, lecz konkretny układ procesowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2006 r., V KK 213/06, LEX nr 198099).

W przedmiotowej sprawie należy mieć na uwadze, że obwiniony nie tylko przedstawił usprawiedliwienie nieobecności i wniósł o odroczenie rozprawy, lecz jednoznacznie deklarował zamiar udziału w rozprawie odwoławczej oraz wyraził wolę aktywnego realizowania prawa do obrony poprzez złożenie wyjaśnień, w których zamierzał wykazać, że jest niewinny. Zgłosił też odpowiedni wniosek dowodowy, do czego w pełni był uprawniony.

W efekcie wskazanej omyłki Sąd odwoławczy dopuścił się obrazy art. 453 § 2 i 3 k.p.k., pozbawiając obwinionego K. nie tylko możliwości osobistego zaprezentowania apelacji wniesionej na swoją korzyść, ale także ewentualnego przeprowadzenia zgłoszonych dowodów. Konsekwencją tego uchybienia było naruszenie fundamentalnej zasady procesu karnego, jaką jest prawo oskarżonego (obwinionego) do obrony, określone w art. 6 k.p.k. Sąd Okręgowy powinien był umożliwić M. K. realizację tego prawa, w szczególności uzupełniając przewod sądowy zgodnie z art. 452 § 2 k.p.k., w tym poprzez wysłuchanie uzupełniających wyjaśnień obwinionego (art. 453 § 2 k.p.k.).

Dopiero wówczas możliwe było podjęcie prawidłowego rozstrzygnięcia w sprawie, przy uwzględnieniu treści przeprowadzonego dowodu. Naruszenie konstytucyjnego prawa do obrony obwinionego, jak to miało miejsce w niniejszej

sprawie, musiało zostać potraktowane jako rażące naruszenie wskazanych w kasacji Prokuratora Generalnego przepisów, które to naruszenie mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

W tej sytuacji, z uwagi na stwierdzone rażące naruszenia prawa, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.